

OŠ Leskovec pri Krškem

Pionirska 4, 8273 Leskovec pri Krškem

Vzgojni načrt

Osnutek vzgojnega načrta je bil predstavljen v kolektivu, na spletni strani šole in na Svetu zavoda.

Potrjen in sprejet je bil na seji Sveta zavoda dne, 30. 9. 2014.

Žig šole

Ravnatelj
Anton Bizjak

Leskovec pri Krškem, september 2014

K a z a l o

Uvod	3
Vizija OŠ Leskovec pri Krškem	4
Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole.....	4
Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta	4
Evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2013/14	4
Analiza ankete Etika in vrednote na naši šoli	9
Prioritete v šol. letu 2014/15.....	10
Etika in vrednote v šoli.....	10
Izboljšanje discipline pri pouku.....	10
Izboljšanje bralne pismenosti.....	12
Načela, po katerih bomo vzgojno delovali	12
Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja.....	12
Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev	13
Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja	13
Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev	14
Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil	14
Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline.....	14
Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti	15
Načelo osebnega zgleda	15
Vzgojne dejavnosti	15
Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti	15
Pohvale učencem	17
Vrste vzgojnih ukrepov	18
Vzgojne dejavnosti, ki jim bomo v šol. letu 2014/15 namenjali več pozornosti in izhajajo iz prednostnih nalog šole:	19
Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov.....	19
Svetovanje.....	19
Restitucija in mediacija	20
Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta.....	22
Sprejem vzgojnega načrta	23

Uvod

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. l. 102/07, 2. člen) so cilji osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenju o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustvarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebnostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

Vizija OŠ Leskovec pri Krškem

Naša vizija je postati šola, kjer gradimo demokratične medosebne odnose in razvijamo strpnost do drugačnih. V sodobno opremljeni in urejeni šoli, ki se povezuje z okoljem, želimo s poudarkom na raziskovalnem pristopu, upoštevajoč potrebe posameznika, razvijati kritično mišljenje in tako učence opremiti s kvalitetnim znanjem in spretnostmi za nadaljnje izobraževanje in za življenje.

Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole

Iz ciljev osnovne šole in vizije šole izhajajo naslednje vrednote:

Urejenost – urejenost šole in šolske okolice in skrb vsakega posameznika, da pripomore k uresničevanju te vrednote

Demokratični odnosi – ta vrednota zajema poleg vključevanja učencev, staršev in vseh zaposlenih v mehanizme odločanja tudi spoštljive odnose in konstruktivno reševanje konfliktov

Strpnost – sprejemanje drugačnosti

Individualizacija – skrb za vsakega posameznika in prilagajanje nalog razvojni stopnji posameznika

Kvalitetno znanje – aktivno učenje, raziskovalni pristop

Spretnost kritičnega mišljenja

Spretnosti za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje

Spretnosti za življenje - socialne veščine

Sodelovanje z okoljem

Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta

Izhodišče za oblikovanje vzgojnega načrta za leto 2014/15 je vizija šole, vrednote šole, načela vzgojnega delovanja in evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2013/14, ki je navedena v nadaljevanju, ter ugotovitve iz ankete v okviru program Etika in vrednote v OŠ.

Evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2013/14

Prioritete v šol. letu 2013/14 so bile:

- z gibanjem do zdravja,
- kultura prehranjevanja,
- dejavnosti za dobre medosebne odnose
- bralna pismenost

– etika in vrednote v šoli

Za uresničevanje posameznih aktivnosti znotraj teh prednostnih nalog so skrbeli posameznih timi, ki so ob koncu šol. leta tudi podali poročila o izvedenih aktivnostih. Iz poročil povzemamo:

da so bile s področja gibanja za zdravje učencem ponujene športne dejavnosti na enostaven način in s čim manj finančnih stroškov. Zaposleni pa se zavedamo, da smo učencem zgled, zato smo tudi za zaposlene organizirali razne športne dogodke. Večina načrtovanih aktivnosti je bila izvedena, nekaj pa tudi ne – zaradi neprimernege vremena in zaradi nepredvidene bolniške odsotnosti zaposlene.

S področja kulture prehranjevanja smo pregledali in obnovili pravila vedenja pri malici in kosilu. Razredniki do jih nato z učenci pregledali. Dežurni učitelji so spremljali, kako učenci malicajo v jedilnici, z učenci, ki malicajo v razredih pa je bil 10 minut učitelj. Pozornost je bila namenjena, umivanju rok, razdelitvi malice in razvrščanju ostankov hrane. Dvakrat smo izvedli zajtrk učencev z razrednikom (tradicionalni slovenski zajtrk). Za šestošolce in njihove starše so bile izvedene kuharske delavnice zdrave prehrane, kjer so se pogovarjali tudi o kulturnem uživanju hrane. Tudi v OPB so temu namenjali pozornost.

Na področju spodbujanja dobrih medosebnih odnosov smo namenili posebno pozornost prvemu šolskemu dnevu, ko so se učenci ob pripravljenih socialnih igrah in podobnih aktivnostih dalj časa družili z razrednikom. Spretnosti reševanja konfliktov s pomočjo mediacije uporabljajo usposobljeni učitelji pri vsakodnevem delu z otroki, samih mediacij pa je izredno malo. Učenci in učitelji se težko odločajo za takšen način reševanja konfliktov. Obe šolski mediatorji sta se skozi celo leto srečevali z vrstniškimi mediatorji in skupaj so obnavljali znanje in veščine. Na montažo še vedno čaka videoposnetek, ki so ga posneli.

Medgeneracijskemu povezovanju in vrednotam je bila namenjena prva pedagoška konferenca in kulturni dan za vse učence šole.

Izvedenih pa je bilo tudi veliko CAP delavnic – preprečevanje nasilja nad in med otroki. Novost v tem letu je bil program za 3. razred, ki se je izkazal za zelo zanimivega ter uporabnega za učence.

V tem šolskem letu smo se vključili tudi v program Etika in vrednote v OŠ pod okriljem Inštituta za etiko in vrednote. S programom smo bili seznanjeni v septembru 2013, ko se je ravnatelj udeležil uvodne

predstavite in nagovora na Brdu pri Kranju. Po posvetovanju na strokovnem aktivu, na timu za vzgoji načrt in na timu za medosebne odnose, smo se odločili za prijavo v program.

Po prijavi celotnega zavoda v program je bil v šoli in vrtcu oblikovan tim varuhov, ki ga sestavljajo: Vesna Perić (za VVZ) in Jožica Repše, Dženi Rostohar (šola) ter Melita Zagorc Vegelj (vodja programa).

Prvo srečanje za varuhe je bilo 22. 11. 2013. Na tem srečanju je bil predstavljen program in anketa o videnju uresničevanja vrednot, ki smo jo v naslednjem mesecu izvedli v zavodu.

Anketo so izpolnili v naključnem vzorcu strokovni delavci in starši šole in vrtca ter naključni vzorec učencev 3. triade. Obdelal jo je Inštitut za etiko in vrednote in nam 24. 1. 2014 predstavil ter izročil rezultate.

Rezultate ankete, skupaj s programom smo predstavili na Svetu zavoda, Svetu staršev, učiteljskemu in vzgojiteljskemu zboru ter na skupnosti učencev šole.

S februarjem 2014 se je začel tudi prvi modul v okviru programa – Znanje in modrost. Predlagane aktivnosti smo članice tima predstavile na večih delavnicah. Prvi modul se je zaključil konec marca. Evalvacijo izvedenih aktivnosti smo opravili s pomočjo spletne ankete, na katero je odgovorilo 51 strokovnih delavcev, od tega 38 iz šole. Največ dejavnosti se je odvijalo na nivoju oddelčnih skupnosti oz. vrtčevskih skupin. Na natečaj smo se odzvali z enim videoposnetkom.

Maja in junija je potekal drugi modul – skrb za sočloveka, v katerega smo bili s strani Inštituta uvedeni na srečanju varuhov 11. maja. Predlagane aktivnosti smo ponovno predstavili strokovnim delavcem na večih delavnicah, učencem pa na skupnosti učencev šole.

Odmevnejša aktivnost v okviru tega modula je bil ogled filma za 3. triado – Deček s kolesom, z vodenim pogovorom z učenci pred in po filmu. Z dvema videospotoma smo se spet prijavili na natečaj, potekale pa tudi aktivnosti znotraj oddelčnih skupnosti. Slednje niso zaživele v tolikšni meri, ker so v času izvajanja tega modula odpadli dve razredni uri na predmetni stopnji in je bila tudi sicer pozornost učencev in učiteljev bolj usmerjena v ocenjevanje in zaključevanje ocen. Kot evalvacijo smo ponovno uporabili spletno anketo, na katero pa je bil številčno slabši odziv kot po prvem modulu.

Dženi Rostohar je program opisala na šolski spletni strani in dodajala obvestila o tekočem dogajanju. V šoli in vrtcu pa imamo v ta namen posebne oglasne deske, kjer se predstavljajo oddelki z aktivnostmi, ki jih izvajajo.

Ob koncu šolskega leta nas je obiskal g. Danilo Kozoderč iz Inštituta. Sestal se je z ravnateljem in timom varuhov. Skupaj smo pregledali obstoječe aktivnosti in razmišljali o nadaljnjem delovanju.

Ugotavljamo, da je bilo sredi šolskega leta nekoliko težje začeti z aktivnostmi, zato bomo za naslednje šol. leto aktivnosti predvideli že v LDN-ju in tako omogočili več pozornosti in časa za izvedbo. Večjo podporo programu bo prevzel tudi tim za dobre medosebne odnose.

- Bralna pismenost

Tim si je zadal dva cilja: poučevanje, ki izboljša razumevanje prebranega in povečati interes za branje/knjigo.

Cilja smo udejanjali skozi aktivnosti:

- obisk knjižnice in ogled knjig primernih za določenost starost učencev,
- knjiga, ki jo priporočam drugim,
- uporaba strokovne literature pri pouku, oblikovanje portfolia za bralno značko,
- bralni trening,
- branje v nadaljevanjih,
- več glasnega branja,
- več samostojnega zapisovanja pri urah slovenščine,
- domače branje pri predmetu zgodovina,
- priprava različnih člankov o učenju in vzgoji za starše, ki pridejo na govorilno uro (lahko so brali pred govorilno uro ali pa vzeli članek domov),
- teden branja v decembru (vsak dan 10 minut branja literature po učiteljevem izboru, učenci so povzetke prebranega zapisali v zvezke),
- na timu za individualizacijo poučevanja in učenja so učitelji predstavljali članke o bralni pismenosti,
- decembrska čajanka v knjižnici,
- starejši učenci berejo mlajšim,

- postavitev kotička za knjigobežnice.

Realizacija aktivnosti:

Učenci so zelo dobro sprejeli zgoraj naštete aktivnosti. Sami so opominjali na branje, z zanimanjem poslušali. Težave so se kazale pri pisanju povzetkov, to je namreč učencem zelo težko. Učitelji so povedali, da bi v prihodnje želeli imeti seznam predlagane literature (teden branja v decembru). Predlagajo tudi, da naj učenci več pišejo samostojno, tvorijo svoje povzetke snovi. V nekaj oddelkih so učenci na razrednih urah predstavili prebrano knjigo in poskušali navdušiti sošolce, da bi jo prebrali, naredili so neke vrste reklamo za svojo knjigo. Nekaj učencev je ob prebrani knjigi izdelalo časopis.

Kotiček za knjigobežnice je samo delno realiziran.

Že ob odločitvi, da bo bralna pismenost prednostna naloga, smo se strinjali, da bomo z aktivnostmi nadaljevali še v naslednjih šolskih letih.

Ob prednostnih nalogah pa smo v šol. letu 2013/14 izvajali tudi ostale redne oblike dela s področja vzgoje in izobraževanja.

- Na zaključnih ocenjevalnih konferencah smo imeli nekoliko pomislekov glede pohval, saj imamo v vzgojnem načrtu zapisano, da so javno pohvaljeni vsi učenci, ki imajo vse ocene zaključene odlično oz. dosegajo najvišje standarde znanja pri vseh predmetih. To je pomenilo zelo veliko število otrok. Kljub pomislekom smo upoštevali zapisano in se skozi pogovor na timu za vzgojni načrt tudi odločili, da bo tako ostalo še naprej, saj je pohvala za učence spodbudna, jo pričakujejo in se je zelo veselijo.

Predlogi za šolsko leto 2014/15:

- Tim za gibanje bo (podobno kot do sedaj) načrtoval aktivnosti za otroke, starše in zaposlene. Za slednje bo v večji meri prevzel organizacijo šolski SVIZ
- Še posebej bomo temu področju namenili pozornost v začetku šol. leta, ko se bomo znotraj programa Etika in vrednote bolj posvetili modulu Življenje, narava, zdravje.

Prizadevanja za kulturo prehranjevanja se bodo nadaljevala. Ponovno se bodo izvajale kuharske delavnice za zdravo in kulturno prehranjevanje. Ob vseh prizadevanjih in že izvedenih aktivnostih se še vedno pojavljajo problemi glede časovne razvrstitve kosil, tišine pri kosilu ter v zvezi s

sortiranjem odpadkov. Potrebno bo še bolj uspešno in učinkovito povezovanje in delovanje vseh zaposlenih na šoli.

- CAP delavnice – brez nasilja med vrstniki se bodo izvajale v 2., 3. in 5. razredu
- Tim za medosebne odnose bo v tem šol. letu več pozornosti namenjal izvajanju aktivnosti znotraj programa Etika in vrednote.

Znotraj programa Etika in vrednote bomo sodelovali z Inštitutom za etiko in vrednote in sledili njihovemu vodenju izvajanja aktivnosti, ki bodo potekale znotraj treh modulov:

Življenje, narava, zdravje (Vrednote: spoštovanje življenja, spoštovanje narave in okolja, zdravje, bioetične vrednote)

Kultura (spoštovanje lepote, umetnost in kultura, svetovni nazor / religija, spoštovanje vzgoje in drugih pridobitev človekove civilizacije)

Univerzalizem (mir, enakost, kulturni pluralizem, spoštovanje različnosti in drugačnosti, skromnost, odpuščanje)

Pri načrtovanju in izvedbi dejavnosti se bomo opirali na že obstoječe aktivnosti, ki potekajo na šoli znotraj programa Zdrave šole, Eko šole, tima za gibanje in ostalih. Povezovali pa se bomo tudi z okoljem – društvi in ustanovami v naši bližini (npr. Kulturno društvo Leskovec pri Krškem). Skušali bomo pripraviti več aktivnosti za zaposlene, saj se zavedamo, da smo mi zgled za otroke, zato moramo najprej razvijati lastne vrednote in iz njih izhajajoče vedenje.

Na podlagi poročil posameznih timov pripravila: Melita Zagorc Vegelj

Analiza ankete Etika in vrednote na naši šoli

Anketo so izpolnili v naključnem vzorcu strokovni delavci in starši šole ter naključni vzorec učencev 3. triade. Obdelal jo je Inštitut za etiko in vrednote in nam 24. 1. 2014 predstavil ter izročil rezultate.

Iz teh ugotavljamo, da so pri nas nekoliko bolj izražene vrednotne domene Kultura, Skrb za sočloveka in Tradicija, med manj izraženimi pa izstopajo:

Pravičnost - spoštovanje zakonov; enakopravnost; nepristranost; človekove pravice; enakost pred zakonom; varnost; aktivno državljanstvo,

Integriteta - poštenost; pogum; vztrajnost; vitalnost; skupna odgovornost; samodisciplina

Delo in ustvarjalnost - radovednost; miselna kritičnost; odličnost; podjetništvo; delovna etika; participacija; organizacijsko državljanstvo; ekonomsko finančna odgovornost; skrb za okolje.

Ker v tem šolskem letu ni s strani Inštituta za etiko in vrednote v načrtu nobena od teh treh domen, smo se odločili, da bomo na šoli izvajali prednostno nalogo Izboljšanje discipline pri pouku, s katero naj bi se dotikali tudi vrednot kot so: spoštovanje zakonov, človekove pravice, varnost, skupna odgovornost, samodisciplina, delovna etika ...

Prioritete v šol. letu 2014/15

Na podlagi vrednot, ki sledijo viziji šole ter evalvaciji vzgojnega načrta 2014/15 smo kot letošnje prioritete izbrali naslednje:

Etika in vrednote v šoli

Aktivnosti na šoli bo vodil tim varuhinj etike in vrednot, ki ga sestavljajo: Jožica Repše, Dženi Rostohar in Melita Zagorc Vegelj, ki je vodja tega programa na šoli. Program bo pomagal peljati Tim za dobre medsebojne odnose. Učence bomo k aktivnostim vabili tudi preko Skupnosti učencev šole ter preko krožka Etika in vrednote.

Predviden časovni okvir po modulih za to šolsko leto:

- ŽIVLJENJE, NARAVA, ZDRAVJE - spoštovanje življenja; spoštovanje narave in okolja; zdravje; bioetične vrednote; (22.9. – 5.12.), 19.9. – izobraževanje za varuhe
- KULTURA - svetovni nazor/vera; spoštovanje lepote; umetnost in kultura; spoštovanje vzgoje in drugih pridobitev človeške civilizacije; (15.12. – 13.3.) - 12.12. – izobraževanje za varuhe
- UNIVERZALIZEM - mir; enakost; kulturni pluralizem; spoštovanje različnosti in drugačnosti; skromnost; odpuščanje; (23.3. – 5.6.) - 20.3. – izobraževanje za varuhe

Znotraj posameznih modulov bo po izobraževanju za varuhe, kjer se predstavi gradivo in nabor aktivnosti, še srečanje tima, kjer bomo konkretnije načrtovali dejavnosti na šoli: delo s strokovnimi delavci, starši in z učenci.

Izboljšanje discipline pri pouku

Z disciplino se v šoli precej ukvarjamo, vendar menimo, da se disciplina lahko še izboljša. Naš namen je, da upoštevamo dogovorjena pravila in takoj reagiramo ob kršitvah discipline pri pouku in tudi širše.

V tem šolskem letu bomo ob treh glavnih šolskih pravilih,

1. Skrbno ravnaj z lastnino. Prepovedano je uničevati šolsko lastnino in lastnino drugih ter kakorkoli brez dovoljenja posegati v lastnino drugih.

Pravilo se nanaša na odnos do svoje in tuje osebne lastnine, kakor tudi na odnos do šolske lastnine. Svojo lastnino pazimo, je ne izpostavljamo, v šolo ne prinašamo nepotrebnih (dragocenih) predmetov. V garderobi puščamo vrhnja oblačila in obutev. Brez dovoljenja ne posegamo v lastnino drugih. S šolsko lastnino ravnamo skrbno in v skladu z navodili. Za seboj pospravimo. Smeti odvržemo v za to namenjene koše.

2. Do zaposlenih in do vseh učencev se obnašaj spoštljivo. Nasilje je prepovedano.

V šoli in tudi izven nje se pozdravljamo. Odrasle osebe vikamo in naslavljamo z dogovorjenimi naslovi. Do učencev smo strpni in prijazni. Kličemo jih po imenih. V primeru, da smo priča nasilnemu vedenju, to sporočimo najbližji odrasli osebi.

3. Redno, točno in pripravljen obiskuj pouk. Prepovedano je motiti pouk.

V šolo in k pouku prihajamo ob dogovorjenih urah in s potrebnimi pripomočki, pripravljeni na pouk ter z opravljenimi obveznostmi (domače naloge). Pri pouku sodelujemo v pripravljenih aktivnostih.

Učenci pri pouku brez dovoljenja učitelja ne smejo uporabljati telefona, tablice in ostalih elektronskih naprav.

upoštevali še **pravila vedenja pri pouku:**

- Reditelja preverita, ali je tabla čista. Če ni, jo obrišeta. Po potrebi pobereta smeti ali papirčke.
- V tem času učenci pripravijo potrebščine za pouk, ki sledi.
- Učitelja po zvonjenju pričakajo v klopih.
- Strokovni delavec pride točno v razred in začne učno uro.
- Če strokovni delavec zamudi več kot 5 minut od začetka učne ure, je reditelj dolžan sporočiti njegovo odsotnost pomočnici ravnatelja ali ravnatelju šole.
- Pouk se začne tako, da učenci vstanejo, se umirijo in odzdravijo strokovnemu delavcu, po nagovoru strokovnega delavca sedejo.

- Strokovni delavec na začetku, med ali takoj po uri izpolni in uredi dokumentacijo dela oddelka, med drugim preveri prisotnost učencev pri pouku.
- Pouk teče skladno z navodili učitelja.
- Učitelj lahko zaradi motenj pri pouku učence tudi presede.
- V oddelku učitelj učencem zagotavlja, da imajo pravico do nemotenega spremljanja pouka.
- Med poukom učenci sledijo učiteljevemu delu in sodelujejo skladno s svojimi zmožnostmi.
- Učencem ni dovoljeno zapuščati svojega mesta v učilnici, učilnice, telovadnice, igrišča ali drugega prostora, kjer se izvaja učni proces, brez vnaprejšnjega dogovora oziroma dovoljenja strokovnega delavca.
- Učenci ob koncu učne ure uredijo učilnico, tako da pospravijo svojo klop, stol in morebitne smeti.
- Reditelji pobrišejo tablo, pregledajo učilnico.
- Okna morajo biti ob koncu šolske ure zaprta oz. odprta »na kip«.
- Učitelj zaključi učno uro ob zvonjenju.
- Učenci lahko samo z dovoljenjem strokovnega delavca zapustijo prostor.
- Strokovni delavec zapusti prostor zadnji oz. prvi, ko vodi kolono učencev.

Izboljšanje bralne pismenosti

Tim si je v okviru te prednostne naloge zadal dva cilja:

poučevanje, ki izboljša razumevanje prebranega pri vseh predmetih in

- povečati interes za branje/knjigo.
- Aktivnosti so natančneje opredeljene v LDN-ju šole.

Načela, po katerih bomo vzgojno delovali

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Navedeno načelo bomo izvajali s spodbujanjem strpnosti med učenci in s šolskimi pravili, ki bodo pripomogla k vzpostavljanju discipline ter spoštujejo otrokovo človeško dostojanstvo. Pri oblikovanju pravil sodelujejo učenci, starši in zaposleni.

Glede na določila načela bo šola delovala v skladu spoštovanja učencev tudi v primerih vzpostavljanja discipline in kaznovanja.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Šolska skupnost

Na podlagi določil načela omogočanja aktivnega sodelovanja učencev je v šoli organizirana šolska skupnost. Preko predstavnikov razredov v šolski skupnosti lahko učenci sodelujejo pri odločanju o življenju in delu na šoli.

Oddelčna skupnost

Vsi učenci so vključeni v oddelčne skupnosti. Na začetku leta oddelčne skupnosti sprejmejo pravila delovanja in skupnega življenja. Vsak teden se oddelčne skupnosti dobijo na razredni uri z razrednikom. Te ure so namenjene predvsem prenašanju informacij med učenci in učiteljem ter šolo in tudi povezovanju znotraj oddelčne skupnosti.

Otroški parlament

Učenci preko svojih predstavnikov razpravljajo o zanje aktualnih temah na nivoju oddelka, šole, občine in države. Sklepe in predloge predstavijo javnosti, odgovorim osebam in institucijam.

Pomembno so učenci vključeni tudi v primeru, ko kršijo šolska pravila, saj v postopku izbire vzgojnega ukrepa sodelujejo in sami iščejo način, kako bodo škodo, ki so jo povzročili s kršenjem pravila, tudi najbolje popravili.

Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Določeno je, da so razredne ure enkrat tedensko in sicer z namenom, da se vzpostavlja prijetna, sproščena in vzpodbudna razredna klima. Del razrednih ur so tudi socialne igre in podobne preventivne dejavnosti, ki razvijajo pozitivne medsebojne odnose, gradijo medsebojno zaupanje. Učitelj ima prostor in čas, da se druži in pogovori z učenci.

Z vzpostavljanjem mediacije, kot načina reševanja sporov, želimo izboljšati in razvijati klimo, v kateri so dobri odnosi pomembni.

Šola razvija in spodbuja uporabo aktivnih metod učenja in poučevanja. Učitelji uporabljajo učne metode, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev. Prisluhnejo njihovim potrebam in jih skušajo upoštevati. Nivo zahtevnosti prilagajajo sposobnostim učencev. Spodbujajo uporabo aktivnejših metod učenja in poučevanja ter spodbujajo aktivno in ustvarjalno sodelovanje posameznikov. Za učence s posebnimi potrebami prilagajajo metode poučevanja, preverjanja in ocenjevanja.

Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Šola se zaveda pomena in vpliva staršev in obratno, zato si prizadeva vzpostavljati tvorno sodelovanje s starši.

Starši lahko osebno ali pisno preko Sveta staršev in Sveta šole ter preko spleta podajajo predloge na osnutke pomembnih dokumentov, ki se tičejo življenja in organizacije dela v šoli.

Učitelji imajo redne govorilne ure, dopoldan in popoldan po urniku. Učitelji imajo tudi telefonske številke staršev, ki so dosegljivi za redno informiranje o vedenju otrok. Na rednih roditeljskih sestankih šola obvešča starše o načinih izvedbe obveznega in razširjenega programa šole. Tako lahko tudi podajo svoja mnenja in sodelujejo pri odločanju. Organiziramo tudi strokovna predavanja, namenjena boljšemu razumevanju in uresničevanju vzgojnih zmožnosti.

Šola starše redno obvešča o dogajanju na šoli in jih vabi na prireditve, srečanja in k drugim oblikam sodelovanja.

Posamezni oddelki in posamezni starši se lahko dogovorijo o posebnih oblikah sodelovanja v šoli v naravi, pri pouku ali kaj podobnega. Te dejavnosti se opredelijo v LDN ali v učiteljevem letnem delovnem načrtu za posamezni oddelek.

Šola občasno z iskanjem povratne informacije evalvira posamezne oblike sodelovanja s starši – po določenih roditeljskih sestankih, predavanjih za starše, da preveri njihovo zadovoljstvo in predloge za nadaljnje delo.

Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Izhajanje iz temeljnih pravic in zavedanje pravic in odgovornosti vsakega člana je potrebno za strpno in učinkovito sobivanje.

Šola bo vzgajala učence v duhu medsebojnega spoštovanja pravic, kar posledično pomeni tudi spoštovanje pravic drugih in dolžnosti, ki iz tega izhajajo. Seveda pa se pri tem zavedamo, da se učenci razumevanja nekaterih konceptov šele učijo, zato bo spodbujala učenje le-teh in to učenje prilagajala starosti in sposobnostim razumevanja.

Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Šola poskuša postaviti čim manj strukturiranih in direktivnih navodil. Ta, ki so postavljena, naj bodo čim bolj konkretna in jasna. V vse več situacijah se dopušča, da učenci z medsebojnim dogovarjanjem odločajo.

Z nekaterimi strukturiranimi dejavnostmi šola vzpodbuja prevzemanje odgovornosti in razvija samostojnost pri učencih.

S posebnimi pristopi k reševanju problemov, kot sta svetovalni razgovor in mediacija, učitelji in učenci pomagajo kršiteljem videti problem in jih spodbujajo k iskanju ustrežnejših načinov reagiranja.

Tudi s pogostejšimi povratnimi sporočili, predvsem pozitivnimi, ki se nanašajo na učenčevo vedenje in tudi osebnost, učitelji utrjujejo pozitivnejšo samopodobo. Prav tako dajejo učitelji učencem s povratnimi sporočili o neprimernem vedenju smernice o neprimernosti nekaterih in zaželenosti drugih vedenj.

Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Šola je pri svojem delovanju avtonomna, vendar se zaveda pomembnosti sodelovanja z okoljem. Z namenom uresničevanja vzgojnega načrta se povezuje in sodeluje z okoljem. Prisluhne potrebam, stališčem in interesom okolja in jih poskuša z medsebojnim usklajevanjem vključiti v vzgojni načrt. Dejavnosti bomo predvideli v Letnem delovnem načrtu.

Šola z namenom usklajenega delovanja na vzgojnem področju sodeluje s športnimi, kulturnimi in drugimi organizacijami v okolju.

Delavci šole se zavedajo pomena doslednosti pri oblikovanju varnega in predvidljivega psihosocialnega okolja.

Načelo osebnega zgleda

Pri proaktivnem delovanju ne smemo pozabiti, da smo posamezniki tisti, ki vplivamo na lastne misli, čustva in vedenje. Pomembno je, da se tega zavedamo in tako tudi ravnamo, kadar vzgajamo učence v samostojne, odgovorne osebe. Zavedati se moramo, da se učenci od nas učijo predvsem preko zgleda.

Vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne vzgojne dejavnosti, ki so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi:

- skrb vsakega učitelja za kakovost pouka, kjer se v čim večji meri uporablja aktivne oblike dela,
- izvajanje metodologije Korak za korakom v prvi triadi,

- priprava, spremljanje in evalvacija individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami in za nadarjene učence. V ta proces vključujemo učenca, starše in vse učitelje, ki poučujejo učence,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,
- oblikovanje razrednih pravil v začetku vsakega šolskega leta, pri čemer se izhaja iz potreb in pobud učencev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, kar pomeni hitro in načrtno reševanje,
- aktivnosti za uspešno integracijo romskih učencev, kar zahteva zmanjševanje predsodkov in razvijanje strpnosti pri učencih, starših in zaposlenih,
- spoznavanje posebnosti drugih kultur in njihovega načina življenja ter razvijanje medkulturne vzgoje na nivoju šole,
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku in v času prostih ur (prostovoljno delo, varstvo učencev, interesne dejavnosti),
- razvijanje socialnih veščin (organiziranje prostovoljnega dela, medvrstniške pomoči v okviru oddelčnih skupnosti ali učnih skupin, vrstniške mediacije, aktivnosti znotraj razrednih ur pri pouku in pri interesnih dejavnostih) in medgeneracijskega sožitja (sodelovanje z vrtcem in Domom starejših občanov),
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti: Nam se rola brez drog in alkohola, CAP delavnice, predavanja iz zdravstvene vzgoje za učence),
- učenje in razvijanje zdravega življenjskega sloga za učence, starše in zaposlene (aktivnosti v okviru programa Zdrava šola: prizadevanja za zdravo prehrano učencev, kulturno uživanje hrane, aktivnosti na področju spodbujanja gibanja, dnevi dejavnosti ...),
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (skupne prireditve),

- izvajanje dejavnosti za prometno varnost učencev (prometno varnostni načrt šole, sodelovanje s policistom, priprava za kolesarski izpit, Jumicar),
- razvijanje odnosa do narave (aktivnosti v okviru programa Ekošole, čebelarstvo).

Pohvale učencem

Učenci so pohvaljeni tako, da o njihovih dosežkih obveščamo ostale učence v razredih in na šolskih prireditvah.

Učencem izrekamo pohvale individualno, na nivoju oddelka in na nivoju šole.

Predlog za pohvalo lahko podajo: razrednik, mentor, učenci, šolska skupnost učencev ali drugi strokovni delavci šole. Pohvale se izrekajo ustno ali/in pisno, osebno ali javno – pred sošolci v razredu ali pred učenci cele šole.

Učenci in mentorji naj razrednike obveščajo o udeležbi in dosežkih na tekmovanjih. Razrednik naj učence spodbudi k predstavljanju svojih dosežkov pred razredom. Tudi starši lahko o dosežkih svojega otroka obvestijo razrednika.

Dosežki učencev, ki so predstavljeni na jutranji ponedeljkovi konferenci, so nato v začetku prve ure predstavljeni tudi vsem učencem (po ozvočenju ali osebno).

Javno objavljamo samo najvišje rezultate (dobitnike priznanj, uvrščene naprej ...) ostali lahko rezultat izvedo pri mentorju oz. učitelju.

Na šolskih prireditvah so učenci pohvaljeni za izjemne dosežke:

- na učnem področju:
- ko so vse zaključene ocene odlične oz. dosegajo najvišje standarde znanja pri vseh predmetih,
- za srebrna in zlata priznanja na državnem nivoju),
- na športnem področju (doseženo 1., 2., 3. mesto posamezno ali ekipno na državnem nivoju),
- na umetniških področjih (glasba, likovno ustvarjanje, dramska igra, ples, film),
- na tehničnem in računalniškem področju (dosežki na državnem nivoju),

- za izjemno vedenje pri opravljanju različnih nalog v odnosih z vrstniki in odraslimi,
- ter za izjemen napredek pri doseganju učnih rezultatov.

Posebne pohvale se izrekajo ob zaključku šolskega leta in zaključku šolanja.

Vrste vzgojnih ukrepov

Strokovni delavec, ki je priča kršitvi ali je prvi obveščen o kršitvi, se pogovori z učencem in spodbudi učenca, da popravi nastalo materialno škodo oziroma odnos. Če strokovni delavec oceni, da pri tem potrebuje pomoč, jo poišče pri vodstvu šole ali v šolski svetovalni službi.

O hujših ali ponavljajočih se kršitvah obvesti razrednika oz. vodstvo šole.

Predlog za začetek postopka izrekanja vzgojnega ukrepa zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starši ali učenec, če gre za neupoštevanje opozorila oz. za hudo kršitev šolskih pravil.

Razrednik mora pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa mora razrednik upoštevati:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve.

Ukrep naj se nanaša:

- na poravnavo škode (družbeno koristno delo, medsebojna pomoč, materialno oz. denarno nadomestilo),
- na reševanje konflikta (mediacija, svetovalni razgovor),
- na dogovor o nadaljnjem delu,
- na obravnavo pri svetovalni službi.

Pri tem razrednik upošteva okoliščine.

Ko obravnava na podlagi Vzgojnega načrta in Šolskih pravil ni bila učinkovita, se je strokovni delavec – razrednik dolžan o nadaljnjem ukrepanju posvetovati z vodstvom šole in šolsko svetovalno službo.

Skupaj lahko sprejmejo odločitev o ravnanju po Zakonu o OŠ (54. in 60.) člen).

Vzgojne dejavnosti, ki jim bomo v šol. letu 2014/15 namenjali več pozornosti in izhajajo iz prednostnih nalog šole:

- aktivnosti znotraj programa Etika in vrednote v VIZ, ki jih bomo načrtovali sproti, po modulih
- upoštevanje pravil za doseganje boljše discipline pri pouku, z bolj poglobljenim spremljanjem preko zapisov učiteljev in s kolegialnimi hospitacijami pri pouku
- spodbujanje učencev k uporabi določenih bralno učnih strategij

Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

Svetovanje

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Učenci lahko poiščejo pomoč pri odrasli osebi na šoli, kateri najlažje zaupajo. Ta oseba se po potrebi posvetuje z ostalimi strokovnimi delavci na šoli oz. se poveže s starši učenca. V primeru nasilja ravna v skladu z zakonodajo.

Svetovanje učencem izvajajo:

- učitelji in mentorji dejavnosti, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost,
- razrednik, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe ali vodstva šole,
- šolska psihologinja ali socialna delavka, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo,
- ravnatelj ali pomočnici ravnatelja, ko gre za kršenje postavljenih in/ali dogovorjenih pravil.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge, sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija (čustvena inteligentnost),
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

Restitucija in mediacija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za

škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko lastnino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, ne ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a ne mediacija in ne restitucija.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način;
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravilo napak;
- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;

- zahtevata odločitev in napor učenca;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učenec dovoljeno narediti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljeni spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Mediacija – postopek izvajanja na šoli

Mediacijo v šoli bomo izvajali usposobljeni strokovni delavci in vrstniški mediatorji.

Učenec lahko sam predlaga, da bi želel konflikt rešiti s pomočjo mediacije. To lahko sporoči razredniku ali pa kateremu od strokovnih delavcev, ki so usposobljeni za izvajanje mediacije. Izbira lahko med vrstniško (mediator je vrstnik) ali šolsko mediacijo (mediator je strokovni delavec). S strokovnim delavcem se dogovorita o času mediacije. Mediator predlaga tudi komediatorja. Mediacije se lahko izpeljejo pred, med ali po pouku, večinoma v knjižnici, lahko tudi v kabinetu.

Mediacijo lahko predlagajo tudi drugi delavci na šoli. Če se udeleženca ali udeleženci mediacije s tem strinja/jo, se jo izvede na podoben način, kot če jo predlaga učenec.

Učenci - medianti ali mediatorja sporočita učitelju in razredniku izostanek od pouka.

O izvedeni mediaciji ostane podpisan dogovor, ki se hrani pri svetovalni delavki. Vse kar se na mediaciji pogovarjajo in dogovarjajo, je zaupne narave.

Mediacijo se lahko izvaja v primerih konfliktov med učiteljem in starši, med učitelji ali med učitelji in učenci. Tovrstno mediacijo izvajata usposobljeni šolski mediatorji Dženi Rostohar in Melita Zagorc Vegelj.

Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta

Seznanitev z vzgojnim načrtom – na konferenci ob sprejemu, prej pa bo javno dostopen izvod v zbornici in na internetu. Učitelji, učenci in starši lahko podajajo pripombe.

Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali skozi poročila strokovnih delavcev in aktivov ter timov.

Vodstvo in svetovalna služba ter tim za vzgojni načrt bodo pregledali in evalvirali izvajanje načrta.

Ravnatelj najmanj enkrat letno poroča Svetu staršev in Svetu šole o uresničevanju vzgojnega načrta.

Posebej se bo evalviralo izvajanje aktivnosti, ki bodo postavljene kot prioritete. Načrt evalvacije in samo izvajanje evalvacije bodo vodili posamezni timi.

Sprejem vzgojnega načrta

Osnutek vzgojnega načrta je na podlagi aktivnosti, ki so potekale z učenci, s starši in z zaposlenimi, pripravil strokovni tim za pripravo vzgojnega načrta.

Učenci lahko predlagajo aktivnosti in spremembe preko svojih predstavnikov v Šolski skupnosti učencev.

Strokovni tim sestavljajo:

- Melita Zagorc Vogelj, vodja tima
- Dženi Rostohar
- Mirjana Marinčič
- Jožica Repše
- Edita Gubenšek
- Ana Antolič Miler
- Tatjana Longo
- Zoran Zlatič
- Nataša Brodnik Kržan
- Marjetka Košir, porodniška odsotnost
- Predstavniki staršev v timu so:
- Sonja Simončič
- Katarina Uršič
- Rudi Vrščaj

Njim lahko starši sporočijo morebitne predloge za spremembo vzgojnega načrta.